

Література:

1. Bridge Education (2023). What Is CLIL? The Global Trend in Bilingual Education Explained. URL : <https://bridge.edu/tefl/blog/what-is-clil/>
2. British Council (2023). CLIL: A Lesson Framework. URL : <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowing-subject/articles/clil-lesson-framework>.
3. Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-Language Integrated Learning: From Practice to Principles? *Annual Review of Applied Linguistics*, 31, 182–204.

Kravchenko Viktoriia. CLIL-technologies in mastering English lexicology

The article covers an examination of the peculiarities of learning the lexicology of English by means of Content and Language integrated learning in higher education institutions of Ukraine.

Key words: *Content and Language integrated learning, higher education of Ukraine, lexicology, English as a foreign language, practical skills, intercultural communication.*

Viktoriia Kravchenko, Candidate of Philological Sciences (Language), Associate Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Head of the Department of English and German Philology

УДК 37.015.3:159.942]:37.035

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Алла Костянтинівна Куліченко,

д. пед. н., доцент, професор кафедри іноземних мов,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

У тезах увагу зосереджено на соціально-емоційному навчанні, яке є важливим в сучасній освіті, оскільки сприяє розвитку навичок управління емоціями та формуванню сприятливого освітнього середовища.

Ключові слова: *навчання, виховання, соціальний та емоційний розвиток, емоції, соціум.*

У сучасному світі розумові здібності та академічні досягнення часто розглядають як ключові компоненти успіху в галузі освіти. Проте на підставі аналізу психолого-педагогічних досліджень стає очевидним, що соціально-емоційний аспект також відіграє важливу роль у формуванні повноцінної особистості та успішної адаптації в суспільстві. Тому роль соціально-емоційного навчання під час здобуття освіти стає не менш важливою, ніж процес передачі знань.

Соціально-емоційне навчання відкриває можливості для інтеграції важливих життєвих навичок в освіту. Це означає, що здобувачі освіти не лише отримують знання з предметів, а й навчаються ефективно

керувати емоціями, розвивати здатність установлювати позитивні стосунки та ухвалювати відповідальні рішення. Інтегруючи соціально-емоційне навчання в освітню програму, викладачі сприяють формуванню дружнього й опорного освітнього середовища, де здобувачі освіти можуть почувати себе комфортно та мотивовано досягати успіху. Розвиток такої культури сприяє не лише академічним досягненням, а й загальному добробуту та розвитку здобувачів освіти [2; 3].

Д. Грінберг підтримує цю тезу, наполягаючи на тому, що «освіта має спрямовуватися на підтримку ключових навичок, щоб допомогти дітям успішно жити у світі. Цей широкий погляд на навчання «всебічної дитини» пов'язаний з можливістю розвивати здорові особистісні стосунки, поважати інших, розвивати когнітивні навички для розв'язання проблем та творчого мислення, досягати успіху в навчанні й бути активним громадянином в демократичному суспільстві. Для розвитку цих навичок заклади освіти повинні створювати здорове й турботливе середовище, що підтримує рівні можливості для здобувачів освіти досягати цілей, а також забезпечувати викликове та динамічне навчальне середовище. Соціально-емоційне навчання є ключовим у цьому процесі» [1].

Зазначимо, що освіта справді має сприяти формуванню не лише когнітивних, а й соціальних та емоційних навичок, які допоможуть учням та студентам успішно інтегруватися в суспільство та досягати особистої й професійної гармонії. Водночас укажемо на важливість створення такого освітнього середовища, яке б підтримувало розвиток цих навичок та надавало рівні можливості для всіх.

Ідеї соціально-емоційного навчання мають глибокі корені, які сягають античності. Відомий філософ Платон уже тоді висловив думку про необхідність гармонійного розвитку різних аспектів особистості через освіту. Кінець 1960-х рр. ознаменував появу «Програми розвитку школи Комера», запропонованої американським медичним освітянином Дж. Комером, у двох початкових школах для бідного афроамериканського населення США. Програма виходила за межі традиційного навчального підходу, фокусуючи увагу на взаємодії між домашнім середовищем і навчальною атмосферою та на впливі цієї взаємодії на психосоціальний розвиток дітей. Результатом впровадження програми стало покращення академічних показників, зменшення пропусків та позитивна поведінкова динаміка, що підкреслює ефективність підходу, спрямованого на комплексний розвиток здобувачів освіти. На початку 1980-х рр. академічні показники в цих школах перевищили національний середній рівень, а проблеми поведінки зменшилися, що зміцнило позиції соціально-емоційного навчання [3].

Цей успішний приклад показує, як упровадження програми соціально-емоційного навчання може змінити освітнє середовище. Зростання академічної успішності й скорочення проблем поведінки

засвідчують те, що розвиток соціальних та емоційних навичок може мати вирішальне значення для успішності здобувачів освіти в навчанні та житті. Це може стати важливим стимулом для освітніх закладів посилити свої програми соціально-емоційного навчання та інвестувати в розвиток цих навичок серед здобувачів освіти.

Отже, соціально-емоційне навчання здійснює значний вплив на формування повноцінної особистості та його успішну інтеграцію в суспільство. Посилену увагу до цього аспекту освіти віддзеркалено в програмах і дослідженнях, що вказують на позитивний вплив соціально-емоційного навчання на академічні результати, а також загальний розвиток особистості. Соціально-емоційне навчання є не лише доповненням до передачі знань, а й необхідним складником у формування гармонійно розвиненої особистості, яка може успішно функціонувати як у навчанні, так і в різних аспектах життя.

Література:

1. Greenberg M. T. (2023). Evidence for social and emotional learning in schools. *Learning Policy Institute*. URL: https://learningpolicyinstitute.org/media/3977/download?inline&file=Evidence_for_SEL_REPORT.pdf.
2. O'Conner, R., De Feyter, J., Carr, A., Luo, J. L., Romm, H. (2017). A review of the literature on social and emotional learning for students ages 3–8: Characteristics of effective social and emotional learning programs (part 1 of 4). Washington, DC. URL: <http://ies.ed.gov/ncee/edlabs>.
3. Social and emotional learning: A short history. *Edutopia* : website. URL : <https://www.edutopia.org/social-emotional-learning-history>.

Kulichenko Alla. Role of Social and Emotional Learning in Education

The abstract highlights the significance of social and emotional learning within contemporary education, emphasizing its role in developing emotional management skills and fostering a conducive learning atmosphere.

Key words: *education, upbringing, social and emotional development, emotions, society.*

Alla Kulichenko, DSc (Pedagogy), Full Professor, Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, Department of Foreign Languages

УДК 364-787.522:355]:811.111

СИНЕРГІЗМ АБСТРАКТНОГО МИСЛЕННЯ Й КРЕАТИВНОСТІ, РОЗВИТОК КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШЛЯХОМ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ В КРАЇНІ БОЙОВИХ ДІЙ

Галина Григорівна Михайленко,
фахівець відділу міжнародних зв'язків, викладач відділу забезпечення
освіти дорослих та інноваційного розвитку,

